

Näringsliv och företagande
Maria Kumpula
Tfn: 063146626
E-post: maria.kumpula@regionjh.se

2018-03-01
FÖRSLAG

RUN/19/2018

Dnr: N2017/07438/FF

Förslag till yttrande över slutbetänkandet SOU 2017:95, Ett land att besöka

Bakgrund

Svensk turism och besöksnäring var senast föremål för en statlig offentlig utredning 2004. Under de 13 år som gått sedan dess har världen förändrats radikalt, inte minst genom den digitala utvecklingen. Världen har upplevt en global finanskris och därefter en flyktingkris som är den största sedan andra världskriget. Vidare har en rad av de senaste årens terrorattacker varit inriktade på populära och turisttäta besöksmål. Trots påverkan av den globala ekonomiska, finansiella och sociala krisen och andra utmaningar har turismen och besöksnäringen visat på motståndskraftig tillväxt globalt och nationellt under senare år.

Regeringen fattade i oktober 2016 beslut om att tillsätta en utredning med uppdrag att lämna förslag på en sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring. Utöver huvuduppdraget att föreslå en samlad politik har det ingått i utredningens uppdrag att kartlägga besöksnäringens behov, utmaningar och hinder för en hållbar utveckling, på följande områden och därefter föreslå konkreta insatser och möjliga förenklingar och som kan mobilisera andra aktörers insatser:

- digitalisering inklusive digital tillgänglighet
- forskning och innovation
- kompetensförsörjning, kompetensutveckling
- trafikutbud i befintlig infrastruktur rörande besöksnäringen
- nyttjande av exempelvis stads-, natur- och kulturmiljöer
- sysselsättning
- företag inom naturturism samt kulturturism
- data och statistik.

Sammanfattande synpunkter

Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom förslaget om att det behövs en samlad politik för besöksnäring och det nya övergripande målet som förslås vara *”att öka besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet.”* samt att visionen *”2030 är svenska besöksupplevelser hållbara, globalt konkurrenskraftiga och innovativa, turism är högt värderat av svenska invånare och besöksnäringen attraktiv att verka inom som företagare och anställd.”* antas och att arbetet med en ny nationell strategi kommer igång. Det är också väldigt viktigt att denna strategi arbetas fram genom en bred ansats av flera sektorer och där regioner och kommuner får delaktighet och inflytande i process och slutresultat.

Syftet med utredningen är att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela landet. Detta anser Region Jämtland Härjedalen är viktigt, då

besöksnäringen är ett av Jämtland Härjedalens viktigaste näringslivsområden som behöver än bättre förutsättningar till att utvecklas långsiktigt hållbart och att företagen samt destinationerna fortsatt utvecklas konkurrenskraftigt. Besöksnäringen är komplex och innefattas av flera näringar, men även civilsamhället är viktig utifrån att många reseanledningar bedrivs av ideella krafter. Här har även offentlig sektor i form av stat, region och kommun viktiga funktioner inom just skapande av förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling där besöksnäringen blir involverad i samhällsplaneringen. Såsom exempelvis samhällsplanering av infrastruktur, samhällsservice, kompetensutveckling, offentlig medfinansiering samt genom den myndighetsutövning som bedrivs. Det är viktigt att bygga samhällsstrukturer som skapar förutsättningar för besöksnäringens fortsatta utveckling. Det är angeläget att samordna besöksnäringens olika krafter och skapa plattformar för samhällsentreprenörskap och sociala innovationer. Detta remissvar kommer göra nedslag främst i de delar av utredningen som berör det regionala- och kommunala perspektivet.

En samlad politik

Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom förslagen om att det behövs en samlad politik för besöksnäring och det nya övergripande målet som förslås vara ”att öka besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet.” samt att visionen ”2030 är svenska besöksupplevelser hållbara, globalt konkurrenskraftiga och innovativa, turism är högt värderat av svenska invånare och besöksnäringen attraktiv att verka inom som företagare och anställd.” antas och att arbetet med en ny nationell strategi med delmål kommer igång. Det är också väldigt viktigt att denna strategi arbetas fram genom en bred ansats av flera sektorer och där regioner och kommuner får delaktighet och inflytande i process och slutresultat. Det är dock viktigt att de erfarenheter och det arbete som gjorts inom ramen för den rådande nationella strategin länkas samman med den nya strategin.

Precis som utredning beskriver så arbetar så gott som alla departement med besöksnäring på ett eller annat sätt. Det är viktigt för näringens utveckling att dessa krafter samordnas och samlas under en gemensam vision, ett gemensamt mål och en gemensam nationell strategi som är uppdaterad utifrån dagens förutsättningar. De tar också viktigt att olika aktörers roller inom besöksnäringen förtydligas, detta i och med att aktörskartan är så komplex.

Näringsministern har redan idag ett dialogforum gällande besöksnäringen som kan utvecklas, det som kan vara en utmaning är att hitta en bra representation i forumet som ger en bra bild av exempelvis alla 290 kommuners förutsättningar. Att Tillväxtverket får ett starkare mandat gällande samordningen ställer sig Region Jämtland Härjedalen bakom, det är dock viktigt att även andra berörda myndigheter blir delaktiga, får inflytande samt att de i sina regleringsbrev har direktiv gällande detta.

Besöksnäringen – en del av ett hållbart samhällsbygge

Det är viktigt att samhället tar ansvar för grundläggande förutsättningar för företagande i både stad och landsbygd. Att involvera näringslivets behov och förutsättningar i samhällsbyggandet är angeläget och detta berör flera politikområden och myndigheter behöver därmed samordnas. Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom förslaget om att Tillväxtverket blir ansvarig myndighet för samordning och kunskapspridning inom kunskapsområdet hållbar utveckling inom turism och besöksnäring. Region Jämtland Härjedalen anser också att besöksnäringen i Stockholms län är viktig, precis lika viktig som den är i övriga delar av landet. Dock bör denna utredning hålla sig på en nationell nivå, med regionala- och kommunala inspel.

Digitaliserad besöksnäring med fokus på delnings och plattformsekonomi

Utifrån att digitaliseringen förutom teknisk utveckling också påverkar människors beteenden, så hade det varit bra med fler förslag kring just digitaliseringens möjligheter för utveckling av besöksnäringen utanför delningsekonomi och digitala plattformar.

Viktigt att digitaliseringen inom besöksnäringen även kopplas samman i den nationella digitaliseringsstrategin.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga i utvecklingen av besöksnäringen och turismen. Det är utmaning på flera nivåer, dels behov av kompetensutveckling av befintlig personal inom besöksnäringens branscher som utbildning och rekrytering av ny personal. Det är en stor process när utbildningar behöver utvecklas och matchas med näringslivets och offentliga sektorns behov samt kvalitetssäkras på alla nivåer, från akademiska program, yrkeshögskoleprogram till gymnasieskolan.

Besöksnäringens tillväxt och framtida utveckling ställer också krav på ökad kunskap och kompetens om besöksnäringen bland anställda i den offentliga sektorn som i sin yrkesroll ska bemöta företagen inom besöksnäringens branscher beträffande tillstånd, tillsyn och gemensam utveckling av destinationer och regioner.

Utredningen driver frågan om att kompetensförsörjning i besöksnäringen inte kan mötas genom enkla och snabba lösningar. Behov av en komplex analys och helhetsbegrepp som innefattar alla nivåer är viktigt, utredningen hänvisar till Arbetsmarknadsutredningen som levereras i januari 2019. Behov av en kompletterande bild av läget behövs, i detta material finns inget sådant att hämta.

Regioner och landsting är viktiga aktörer för att bedöma det regionala kompetensförsörjningsbehovet och utveckla kompetensutvecklingsinsatser i kompetensplattformarna. Viktigt med en god matchning på regional nivå. Besöksnäringen behöver utveckla sina behovsanalyser kring kompetens. Hur garanteras likvärdigheten? Stort ansvar läggs på regional nivå. Kompetensplattformarna ska kunna ta fram det regionala behovet. För att kunna göra det, och för att garantera en likvärdighet, behöver besöksnäringen på nationell nivå identifiera vad besöksnäringen är (vilka yrken och kompetenser innefattar det).

Stark genomströmning i yrken som arbetar med besöksnäringen. För höga genomströmningar bidrar till att kompetens snabbt försvinner från branschen. Hög personalomsättning påverkar kvalitet och kontinuitet och därmed ofta lönsamhet. Viktigt att aktivt arbeta med attraktiviteten i dessa yrken. Behov av att tydliggöra och skapa karriärvägar. Skapa möjligheter för karriärs- och yrkesväxlingar senare i livet, med möjlighet att kompetensutveckla sig inom branschen, ex fördjupning. En utmaning med kompetensutvecklande insatser här i länet då företagen är små till medelstora, hur kan man lösa det på bästa sätt?

Utveckling, innovation och forskning

Det är viktigt att besöksnäringen har tillgång till bra forsknings- och utvecklingsmiljöer. Det finns dock ingen, eller mycket få, näringar som likt besöksnäringen har så givna förutsättningar att arbeta med innovation (att skapa värde för kund). Begreppet kunddriven innovation är här ett nyckelbegrepp som utredningen inte berör och som är centralt för att förstå denna närings förutsättningar. Det vill säga att utveckla tillväxtpolitiken i stort med entreprenören i fokus. I ingen annan bransch blir entreprenörens roll, och direkta närhet till kunden så tydlig.

Utredningen tar inte upp vikten av att utveckla tillväxtpolitiken, och stödjande insatser från det offentligas sida, med fokus på det så kallade kunskapsomvandlande benet. Istället tillägnas stor del av utredningen åt frågor och resonemang kring immateriellt skydd och stöd till akademiska institutioner för traditionell kunskapsuppbyggnad. I den tidigare utredningen Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72) förs ett sakligt och väl grundat resonemang kring gängse tillväxtmodeller och den däri stora avsaknaden på empiri och teoriutveckling kring det kunskapsomvandlande benet. Det är därför viktigt att

följa upp slutsatserna i SOU 2016:72, där det finns förslag på insatser inom just detta område kopplat till besöksnäringen.

Det finns idag helt ny kunskap (Ylinenpää, The Northern Review 45 (2017): 57–75) som diskuterar denna fråga i en unik svensk kontext som bör uppmärksammas i denna utredning. I ett för besöksnäringen mycket stark region som Jämtland Härjedalen får detta för tillämpningen av offentligt innovationsstöd mycket stora konsekvenser. På grund av avsaknaden av traditionellt starka FoU-miljöer, som bara återfinns i urbana tillväxtmiljöer med en mångfald av akademiska institutioner och institut. Att förstå perspektivet att det är lika bra, eller faktiskt bättre, att vara ”god tvåa” genom att resurseffektivt omsätta ny teknik/innovation till affär med kund, som att med egna resurser utveckla radikala innovationer (med den kostnad/resurs) som det kräver. Detta är för denna utredning av central betydelse, det vill säga att det finns ny kunskap som sätter frågan om hur offentligt innovationsstöd ska fördelas i en helt ny dager. Håkan Ylinenpää med kollegor har i flera arbeten på senare år kunnat visa att även lågdensitetsekonomier här kan uppvisa samma grad av ”innovationsförmåga att skapa värde” (uttryckt som kapital eller arbetsinsats per enhet BRP) som de traditionellt institutionsdrivna regionala innovationssystemen (IRIS), där Jämtland och Gotland hamnar i topp tillsammans med Stockholms län (Ylinenpää, The Northern Review 45 (2017): 57–75).

Utredningen bör i sina förslag starkt beakta dessa nya rön och tillse att erforderliga resurser tillgängliggörs på alla nivåer för att främja innovation, forskning och utveckling inom det kunskapsomvandlande benet. Som en del i ovanstående resonemang stödjer vi utredningens slutsatser om att en nationell funktion behövs för att koordinera besöksnäringens branscher och behov med innovationsstödsystemets aktörer och som får sin finansiering säkerställd från andra källor, än ex. ERUF, vilket stöds av OECD’s rapport 2016 som citeras i utredningen (sid 210). Att i utredningen säkerställa resurser nationellt för att utveckla kunskap, teori och modeller för entreprenörsdrivna regionala innovationssystem (ERIS) utifrån den evidens och empiri som Håkan Ylinenpää med kollegor vid CiiR nyligen har publicerat borde vara något av det mer kostnadseffektiva och innovativa förslagen till en ny innovationspolitik för besöksnäringen som denna utredning kan generera.

Data, statistik och analys

Förslagen är välkomnade då Tillväxtverket länge haft ansvaret, men de har dock inte haft uppdraget att förse regioner och kommuner med statistik och data. Mycket bra att titta på hur statistiken kan utvecklas med nya nyckeltal såsom inom området hållbarhet, samt att försöka hitta nya saker att mäta och nya innovativa sätt att mäta på. Viktigt att Tillväxtverket är lyhörda för det som sker lokalt och regionalt för att fånga in behovet.

Trafikutbud och transporter

Transportinfrastrukturen och kommunikationerna är givetvis av avgörande betydelse för besöksnäringen. Bra kommunikationer med både rimliga restider och rimliga priser är ett viktigt konkurrensmedel när det gäller att locka såväl inhemska som utländska besökare.

I avsnittet anges att det går att minska miljöpåverkan från transportsektorn på olika sätt. Det är inte osannolikt att åtgärder på internationell/europeisk nivå kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan från transportsektorn. Utredningen belyser inte effekterna för besöksnäringen av åtgärder för att begränsa flygtrafiken och inte heller vad som behöver göras för att erbjuda bra tillgänglighet till Sveriges turistdestinationer utan flyg. Det anges i avsnittet att ”Stora förseningar och inställda tåg är ett bekymmer för besöksnäringen”. Motsvarande beskrivning av problem med stora förseningar och inställda flyg saknas helt i avsnittet om luftfart. Tvärtom lyfts flygets stora betydelse för besöksnäringen. Flyget är viktigt, men det hade varit intressant med ett mer balanserat resonemang om vad som krävs för att utveckla besöksnäringen i olika delar av landet med olika transportsätt.

Det saknas konkreta förslag till hur hållbara transportlösningar skulle kunna utformas, exempelvis samordning av transportslag väg- järnväg-flyg, det saknas även förslag gällande laddinfrastruktur samt ekonomiska styrmedel.

Någon analys av klimatförändringarnas effekter för turismutvecklingen finns inte i avsnittet. Utredningen skriver att det går att minska miljöpåverkan genom att resa mera sällan och kortare sträckor, med mer miljömässigt hållbara transportsätt. Detta är givetvis sant, men bidrar inte till en positiv utveckling av vår besöksnäring. Jämtland Härjedalen karakteriseras inte av korta sträckor till destinationer och besöksmål. Utredningen lyfter också fram att minska beroendet av transporter genom att öka förädlingsgraden i företagens produkter. Bland annat bättre turismupplevelser som kan säljas till ett högre pris, detta ger ökad omsättning, ekonomiska marginaler och sysselsättning trots att antalet besökare inte ökar. Många av Jämtland Härjedalens företag inom turism har sin bas i småskalig hållbar turism där ovanstående många gånger inte är tillämpligt.

I utredningen skrivs att *"Trafikverkets kunskap om besöksnäringens förutsättningar har ökat och det senaste förslaget till nationell plan för transportsystemet innehåller flera skrivningar om hur en växande besöksnäring förändrar den svenska logistikkartan."* Även Region Jämtland Härjedalen uppmärksammade de positiva skrivningarna om besöksnäringen i förslaget till ny nationell plan för transportsystemet. Däremot tvingades Regionen i sitt yttrande över planförslaget konstatera att *"Vi kan emellertid inte se hur dessa positiva skrivningar har påverkat tilldelningen av medel för investeringar i och till vårt län"*. Det återstår således ett stort arbete för att hitta former för att bedöma och värdera nyttorna av investeringar i transportinfrastruktur. De modeller som idag används av Trafikverket värderar inte de dynamiska effekter på näringsliv och arbetsmarknad som oftast uppstår. En utveckling av de samhällsekonomiska modellerna för att bedöma kostnader och nyttor av investeringar i transportinfrastruktur är därför mycket angelägen. Likaså är det av största vikt att hitta nya modeller för fördelning av medel till de så kallade Länstransportplanerna. I den fördelningsmodell som nu används väger antalet folkbokförda invånare tyngst. Antalet kilometer statlig väg och det trafikarbete som bedrivs på detta väger alldeles för lätt. Detta missgynnar ett glesbefolkat turism-län som Jämtland Härjedalen påtagligt.

I detta sammanhang förtjänar det att påpekas att fritidshus idag ofta används på ett annat sätt än tidigare. Det blir allt vanligare att de bebos under längre tider. Allt fler har möjlighet att periodvis arbeta på distans och på så sätt förlänga både semestrar och helger för att vistas i sina fritidshus. Skillnaden mellan antalet folkbokförda invånare och antalet boende blir därmed allt större på många håll i vårt län. Detta är också ett problem för kommunerna som får sina skattemedel utifrån antalet folkbokförda invånare, men måste tillhandahålla en stor del av sina tjänster till alla de som vistas i kommunen. Vi kan inte se att denna problematik har belysts i betänkandet.

Gällande utmaningar i kollektivtrafiken, anges att *"Turismens logik följer inte administrativa gränser, vilket är en utmaning i trafikplaneringen"*. Det är sant och gäller dessutom alla branscher, arbetsmarknader och personer. Vikten av "sömlösa" gränser när det gäller både information, taxor och trafikinformation är därför stor. Det anges även att anropsstyrd kollektivtrafik kan vara en framkomlig väg för framtida trafiklösningar. Denna typ av trafik har i vår del landet bedrivits i många decennier. Vi instämmer dock i att modellen kan utvecklas ytterligare, inte minst genom fortsatt utveckling av digital teknik och modeller inom ramen för vad som brukar benämnas delningsekonomi.

Naturturism

En fortsatt bra och hållbar utveckling inom naturturism är väldigt viktig för en regions om Jämtland Härjedalen. Här bör i de fortsatta diskussionerna belysa flera perspektiv, såsom naturskydd och företagares möjligheter till affärsutveckling. Samt hur dessa perspektiv förhållas till varandra för att skapa hållbar utveckling. Det är viktigt att se över hur skyddade områden kan visas upp utan att naturen påverkas och utan märkbart slitage på miljöerna.

Förslaget "att regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att i samverkan med Riksantikvarieämbetet utveckla ett förslag för hur skyddade natur- och kulturområden, inklusive nationalparker, och biosfärområden kan användas för utveckling av natur- och kulturturism för inhemska och inkommande besökare." berör kommuner i högsta grad. Därför är det viktigt att kommuner och regioner involveras i arbetet gällande hållbarhetsperspektiv i känsliga miljöer.

Naturmiljöer- och friluftsmiljöer är grundläggande infrastruktur för besöksnäringen, vilket i många fall är kommunala- och regionala angelägenheter. Kommuner kan ha hand om parkeringar, stigar, badplatser, skyltning och sophantering. I vissa fall driver även kommuner anläggningar. Regionen kan däremot samordna kommunerna, exempelvis så kan det vara vandringsleder som går över kommungränser som behöver samordnas. En välkänd sådan i Jämtland Härjedalen är pilgrimsleden St. Olavsleden som sträcker sig över kommun-, läns- och nationsgränser.

Kulturturism

Det som saknas i förslagen är möjligheten till att Riksantikvarieämbetet bättre kan samla upp kunskap om till exempel finansieringsmodeller på lokala nivå. Region Jämtland Härjedalen anser att det inte räcker med länsstyrelsernas Kulturmiljöforum och Sveriges museer. Region Jämtland Härjedalen föreslår att företrädare för utvalda regioner samt hembygdsrörelsen bör inkluderas i arbetet. Det handlar också om att den strategi man väljer för utveckling av kulturturism bör relateras till samverkansmodellens rollfördelning. Ytterligare talar utredningen ju om kulturturism och då blir det ju mycket bredare än kulturarv varför regionerna kan tala för andra kulturyttringar också.

Länsstyrelserna kan inte efter överföring av huvudansvar för regional utveckling förväntas ha den kunskap om lokal kulturturism som tidigare. Det är idag regionerna som har den kunskapen. Dessutom behövs vid sidan av Sverige Museer också inspel från hembygdsrörelsen och det särskilt eftersom utredningen – helt rätt – inkluderar kulturmiljö som en del av kulturturismen.

Förslaget har just nu följande formulering (p.291):

"att regeringen ger Riksantikvarieämbetet uppdrag att i samarbete med Tillväxtverket och länsstyrelsernas Kulturmiljöforum, samt i dialog med Sveriges museer och ett eller flera universitet, utveckla ett förslag på hur ett arbete kring turismekonomiska kretslopp och finansieringsmodeller för turism i kulturmiljöer kan utformas."

Region Jämtland Härjedalens förslag är att formuleringen ändras till följande:

"att regeringen ger Riksantikvarieämbetet uppdrag att i samarbete med Tillväxtverket och länsstyrelsernas Kulturmiljöforum, företrädare för regioner samt i dialog med Sveriges museer Hembygdsrörelsens Riksförbund och ett eller flera universitet, utveckla ett förslag på hur ett arbete kring turismekonomiska kretslopp och finansieringsmodeller för turism i kulturmiljöer kan utformas."

Det är även viktigt att förslagen beaktar film, musik, design och hur digitaliseringen och nyttjandet av modern teknik ska vara en naturlig del i den fortsatta utvecklingen av kultursmen.

Måltidsturism

Om man med måltidsturism vill omfatta den lokalt präglade matens identitet, så bör hela matens värdekedja involveras. Det vill säga även primärproducenterna, det vill säga de som föder upp djur, odlar grönsaker och bakar bröd.

Förslaget att Livsmedelsverket i samverkan med Tillväxtverket och länsstyrelserna får i uppdrag och resurser att utreda och ge förslag på hur koordinering och effektivisering av tillståndsgivning och kontroller kan ske vad gäller råvaruproduktion, livsmedelsproduktion och servering i syfte att minska kontrollbördan för företag med verksamhet som inkluderar

flera steg i produktionsprocessen. Detta är förslag är enligt Region Jämtland Härjedalen angeläget, även här bör hela matens värdekedja inkluderas. Det vill säga även primärproducenterna som nämndes i stycket ovan.

Förslaget kring att regeringen ger Statens Jordbruksverk i uppdrag att i samverkan med myndigheter, besöksnäringen och akademien samla och tillgängliggöra kunskapen som utvecklats inom ramen för tidigare offentliga insatser inom måltidsturism. Detta är ett bra förslag, men förhoppningsvis så kommer insamlingen av kunskap även ske igenom andra organisationer. Exempelvis så har det i Jämtland Härjedalen bedrivits projekt inom just detta område och dessa slutrapporter borde finnas tillgängliga för läsning. Lantbrukarnas Riksförbund är en organisation som har erfarenhet av just måltidsturism och bör finnas med som en samverkansaktör gällande tidigare offentliga insatser inom måltidsturism.

Region Jämtland Härjedalen anser att det är viktigt att förslagen kopplas till de regionala mat- och livsmedelsstrategierna landet.

Evenemangs- och möteslandet Sverige

Jämtland Härjedalens kommuner har varit värdar för flera stora evenemang, inom så väl idrott som musik. Förutom den stora festivalen Storsjöyran i juli månad, så står Jämtland Härjedalen värd för två olika världsmästerskap i februari 2019, nämligen Alpina VM i Åre samt Skidskytte VM i Östersund. Det är viktigt att nationellt höja betydelsen än mer gällande lokala- och regionala evenemang, detta då dessa i många fall ger intäkter till statskassan och även hjälper till att skapa bilden av Sverige.

Det är glädjande att utredningen valt att lyfta in aspekten trygghet och säkerhet vid evenemang, då det är självklara och centrala aspekter för både besökare och medarbetare. Region Jämtland Härjedalen bifaller också utredningens bedömning om att Vägledning för evenemangssäkerhet behöver revideras och utvecklas utifrån de aspekter som utredningen nämner (skydd mot terrorhot och sexuella trakasserier) och att det krävs en nationell samordning. Därav ställer sig Regionen frågande till formuleringen (s.340) om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) nu meddelat att de inte avser att längre arbeta med evenemangssäkerhet.

Här anser Regionen att det krävs ett förtydligande om vem som istället ska ta det ansvaret och undrar också om valbart för MSB att välja bort detta? Regionen anser att det bör ingå i MSB:s uppdrag att ansvara för att samordna ett sådant arbete. Polismyndigheten har naturligtvis också ett självklart ansvar för evenemangssäkerhet, men MSB har en naturlig roll att samordna olika krisberedskapsaktörer. Region Jämtland Härjedalen anser sammanfattningsvis att det behövs en nationell skriftlig vägledning till stöd för olika aktörer och att MSB bör ta ansvar för det.

Vidare vill Region Jämtland Härjedalen poängtera att det är oerhört viktigt med samverkan på alla nivåer för att skapa trygga och säkra evenemang. Ingen aktör klarar en sådan planering eller hantering själv. Oftast är, precis som utredningen påtalar, ett flertal aktörer inblandade (t ex arrangör, kommun, räddningstjänst, region/landsting, polis). Då uppstår ett behov av att samordna och inrikta samverkan för att lyckas. Ansvaret för att samordna och inrikta säkerhetsarbetet kan naturligtvis enklast följa det geografiska områdesansvaret. I situationer när flera evenemang, arrangörer och kommuner är inblandade samtidigt eller inom en kort tidsrymd kan dock problem uppstå med samordning, då ingen har ett naturligt samordningsansvar. Region Jämtland Härjedalen anser att det vid sådana tillfällen skulle vara en fördel om Länsstyrelsen hade ansvar att samordna och inrikta samverkan inom sitt geografiska områdesansvar, ett alternativ kan vara Polismyndigheten. Ett exempel på det arbetssättet finns just nu i Jämtland inför de båda VM arrangemangen som går av stapeln i början av 2019, alpina VM i Åre samt skidskytte VM i Östersund. Båda arrangemangen sträcker sig över två veckor vardera med endast 2 veckors paus mellan (v.6,7 samt v. 10, 11). Där har nu, efter förfrågan, länsstyrelsen i samverkan med polisen bjudit in berörda aktörer till ett arbete för att skapa en aktörsgemensam plattform för säkerhetsarbetet på praktisk

nivå. Det finns stora fördelar med att göra risk inventering och planeringen gemensamt, med en bred sammansättning av olika kompetenser. Det ökar också kunskapen om olika aktörers roller, ansvar och mandat vilket är en viktig del för att samverkan ska fungera. Med anledning av detta exempel undrar Region Jämtland Härjedalen om utredningen kan se vidare på möjligheter för ett utpekat samordningsansvar på regional nivå?

Regler, tillstånd och tillsyn

Väldigt viktigt att förenkla för företagarna i allmänhet, så även för dem inom besöksnäring. Det är kommunen som möter företagare och deras behov och därmed blir myndighetsutövningen kommunal i mångt och mycket. Här är behovet av ett större ansvar och engagemang av statens egna myndigheter viktiga, och en samordning av de statliga myndigheternas erbjudanden till samma målgrupp. Företagarna i en kommun kan ha behov av flera skilda saker såsom bygglov, livsmedelstillsyn, alkoholhandläggning eller affärsutvecklande stöd. Det vill säga så är det viktigt att myndigheterna samordnar sig så att kommunerna får förutsättningar till en bra och effektiv myndighetsutövning på lokal nivå.